

Otázka: Základní psychologické směry

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): Jitunka

Základní psychologické směry a jejich představitelé

Behaviorismus - je myšlenkový směr, v jehož centru zájmu stojí chování, jeho pozorování a analýza. Jeho cílem je předvídání o ovládnání chování. Klasický behaviorismus představovaný například J.B. Watsonem vychází z pokusu ruského fyziologa I. P. Pavlova. Vychází z předpokladu, že základním prvkem zkoumání v psychologii má být pozorovatelné a měřitelné chování.

Nepodmíněný podnět - je takový, který vyvolává reakci organismu sám o sobě. Například u Pavlova byl organismem pes a nepodmíněným podnětem maso. Ukážeme-li psovi kus masa, pes začal slintat.

Podmíněný podnět - je takový, který sám o sobě žádnou reakci nevyvolá, ale spojíme-li jej těsně s nepodmíněným, po určitém počtu opakování vyvolá i sám, původně neutrální podnět, reakci. Ta je ovšem podmíněná a musí být čas od času posilována nepodmíněnou odezvou, aby nevyhasla. (viz pokus s krmením psa a rozsvícení světla při každém krmení - slinění již u rozsvícení světla).

Hlubinná psychologie - se snaží zkoumat i skryté a instinktivní motivy našeho jednání a intenzivně se zabývá nevědomím. Hlubinná psychologie má jisté předstupně v předvědeckém období psychologie (šamanismus, alchymie...), jako vědecký směr byl založen až známým rakouským psychologem Sigmundem Freudem, jenž vystoupil se svou teorií, podle které se naše osobnost skládá z id (nevědomí), ega a superega (sociální rozměr, morálka). Na Freuda navázal též jeho další žák Alfred Adler. Freud, Jung a Adler jsou nejvýraznějšími osobnostmi klasické hlubinné psychologie. Sigmund Freud předpokládal, že nevědomí je souborem vytěsněných (tj. kdysi vědomých) obsahů, mezi nimiž má zásadní důležitost sexuální energie, kterou označoval jako libido a kterou odvozoval z vytěsněné infantilní touhy po rodiči opačného pohlaví a (poněkud zjednodušeně řečeno) nenávisti k rodiči stejného pohlaví (tzv. oidipovský komplex; jeho variantu v psychice ženy nazval Jung Elektřiným komplexem). Adler kladl důraz zejména na infantilní mocenský pud.

Kognitivní psychologie - předmětem je vytváření vnitřních obrazů vnějšího světa, kde žijeme. Jak člověk poznává svět a jaký si o světě dělá obraz. Subjektivní. Je zdrojem naší celkové stability nebo nestability.

Kognitivní mapa je potřeba organismu získávat z okolí informace, které využije k rychlejšímu zorientování se. Hlavní představitel G. A. Kelly a J. Piaget

Humanistická psychologie - humanistická psychologie byla z podnětu amerického psychologa H. Maslowa, založena roku 1962 v USA. Sám se specializoval na problematiku motivace. Vypracoval hierarchický systém lidských potřeb, který zobrazoval jako pyramidu. Humanisté zdůrazňují jedinečnost člověka a jeho kapacitu, potencialitu a aktivitu k rozvoji své osobnosti.

Význam psychologie v současnosti - psychologické poznatky jsou používány ke zlepšení

kvality života lidí - výzkumná zjištění ovlivňovala vznik zákonů regulujících trest smrti, náhled na homosexualitu či podmínek, za nichž je člověk trestně zodpovědný. Ačkoliv většina psychologů pracuje v psychodiagnostických oborech, zabývá se léčením mentálních poruch a jiných potíží formou psychoterapie či poradenství, anebo používá aplikované psychologické poznatky například v personalistice nebo marketingu, část psychologů se dále zabývá výzkumem na univerzitách i v soukromých společnostech.